

Tak fordi De har bestilt dette sæt med ældre danske håndskrifter og trykte bogstaver.

Håndskrifterne består af en række fonte bygget over gotiske håndskrifter og skriftprøver fra ca. 1500, 1649, ca. 1760 og 1839. De enkelte fonte, og de enkelte bogstaver, er bygget på forskellige overleverede dokumenter, skriftforlæg fra tidens skrivemestre o. lignende. Det har selvfølgelig været nødvendigt at foretage enkelte standardiseringer for at få skrifterne til at virke flydende og sammenhængende.

Oftentimes når talen falder på de ældste håndskrifter bliver der jamret og sagt, at de ikke er til at læse. Årsagen skal nok søges i det faktum at håndskrifterne på det tidspunkt var utroligt forskellige, og ofte meget sjusket skrevet. Udformningen af de enkelte bogstaver og overgangen til det næste varierer utrolig meget. Fonten som er betegnet ca. 1500 er egentlig ikke mere vanskelig at læse end de senere, kun varierer den meget i måden de enkelte bogstaver hænger sammen på, og den er derfor også meget vanskelig at eftergøre på en computer.

Udviklingen af det danske gotiske alfabet har budt på en mange forskellige sammenskrivninger af forskellige bogstaver. Mange af disse sammenskrivninger har været standard som f.eks. sk, Sk, st, St; mens andre har været 'opfundet' af den enkelte skriver, som på den måde har sat sit helt personlige præg på den tekst vedkomne har skrevet.

Dette utal af variationer er det selvfølgelig ikke praktisk muligt at arbejde med i en font, og antallet af sammenskrivninger er derfor forsøgt holdt på et rimeligt niveau. Alle de sammenskrivninger der er medtaget ligger som ekstra tegn. De kan skrives ved at holde Alt-tasten nede og skrive en talkode – brug det numeriske tastatur - se tabellen.

Et enkelt bogstav, som er med til at forvirre læsningen af gamle gotiske dokumenter, er brugen af både et kort og et langt s. Ved udarbejdelse af fontene er det blevet valgt, at lægge det lange s som den karakter der kommer frem ved tryk på s-tasten. Det korte s er så blevet lagt ind som en ekstra karakter - og altid den samme i alle fontene nemlig Alt-0130. Det korte s blev brugt når s er det sidste bogstav i et ord og i en stavelse. Det lange s bruges som første bogstav eller først i en stavelse.

Sættet består desuden af en font med latinsk håndskrift fra 1587, en font med middelalder runer og en font med romertallene i håndskrift.

Romertallene ligger på tal-tasterne samt c, m og l. Brøkerne - ½ til 9½ - ligger 'over' tallene, således at tryk på 'store bogstaver' + 1-tallet skriver ½ og 'store bogstaver' + 9-tallet skriver 8½.

Fontene med trykte bogstaver er kopier af bogstaver fra 1843 og 1564. Fonten fra 1564 er suppleret med en font med ekstra krøllede bogstaver som er beregnet til overskrifter, uncialer og lignende.

God fornøjelse.

Med venlig hilsen
Forlaget Akacia

Installation og Tekniske fif

På disketten ligger der mapper "True Type" og "Type 1".

Til Windows findes der to typer skrifter nemlig True Type og Type 1.

True Type er det system Windows er født med og Type 1 er et mere "professionelt" system der normalt foretrækkes til seriøse tryk opgaver. Forklaringen på dette er at alle bogstaver ligger som vektorgrafik og antallet af vektorpunkter i Type 1 er væsentlig højere end i True Type (hvorved detaljeringsgraden logisk nok bliver større). For at kunne anvende Type 1 skal man have installeret *Adobe Type Manager* på sin computer.

Arbejdsgangen ved installering af True Type fonte:

1. Sæt disketten i.
2. Start programmet *Skriftyper*, som er en del af Windows kontrolpanel.
3. Programmet består af en vindue hvor man kan se hvilken True Type-fonte der er installeret. Under *Filer* i menulinien ligger et punkt der hedder *Installer ny skrifttype*.
4. Vælg her drev A og mappen True Type. Herved kommer der en liste over de fonte der ligger i denne mappe frem øverst. Vælg den font du ønsker at installere (eller dem alle: tryk på *Marker alt*).
Kontroller at punktet *Kopier skrifttyperne til mappen Fonts* er afkrydset (det skal det være!!). Og tryk OK.

Arbejdsgang ved installering af Type 1-fonte (kræver Adobe Type Manager):

1. Sæt disketten i.
2. Start Adobe Type Manager.
3. Vælg Drev A og mappen Type 1.
4. Marker de fonte der skal installeres. Punktet *Tilføj uden at kopiere filer* skal ikke være markeret.
5. Tryk på *Tilføj*.

Nu er fontene installeret og tilgængelige for andre programmer.

Skulle der umiddelbart efter installationen være problemer med Alt-karakterne kan det være nødvendigt at genstarte computeren.

Disketten er ikke længere nødvendig - fontene ligger nu på harddisken

Word

Hvis man bruger Word som skriveprogram sammen med fontene, skal man være opmærksom på at autokorrektoren gerne vil ændre Alt-0130 (som er anførselstegnet) til et andet tegn. Autokorrektoren bør derfor slås fra. Desuden skal punktet "*Lige*" anførselstegn med "*krøllede*" slås fra.

Bærbare computere

Arbejder man med en bærbar computer skal man være opmærksom på at Alt-karakterne skal skrives med det numeriske tastatur. Det numeriske tastatur skal slås til (ofte ved hjælp af Fn-tasten og F11, men se manualen til den aktuelle computer).